

Κέρδη, ζημιές και ανταλλάγματα (Αρχιμανδρίτης Ιερώνυμος Νικολόπουλος, Α΄ Γραμματεύς - Πρακτικογράφος της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος)

[/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Καθώς «η ωραιότης της Εκκλησίας», ο Τίμιος Σταυρός, είναι ακόμη υψωμένος στο κέντρο των ναών μας, καθώς η Εκκλησία μας ακόμη πανηγυρίζει την Παγκόσμια Ύψωσή του, καθώς δεν χορταίνουμε να ενατενίζουμε το όργανο που από μέσο θανάτου και εξουθένωσης έγινε σύμβολο δύναμης και δόξας, έρχεται η σημερινή ευαγγελική περικοπή να μας υπενθυμίσει ένα λόγο του Κυρίου, όχι απλώς εκφραστικό, αλλά τόσο κατηγορηματικό, ώστε να αγγίζει τα όρια της πρόκλησης. Και τούτο διότι ο Χριστός προσπαθεί να μας αφυπνίσει από τον λήθαργο και τη χαύνωση της ζωής του κόσμου, ακριβώς διότι έχει να πεί αλήθειες, οι οποίες μάλιστα δεν είναι γενικές και αόριστες, αλλά είναι αλήθειες ζωής, με

αιώνια προοπτική.

Εκείνο που θέλει ο Χριστός είναι με τα λόγια του σήμερα να προκαλέσει έναν ισχυρό συγκλονισμό στον καθένα μας, ώστε παίρνοντας αποφάσεις ζωής, ν' αξιολογήσουμε και να ιεραρχήσουμε προτεραιότητες και στόχους. Γι' αυτό και δηλώνει και ρωτά: «Όποιος θέλει να σώσει τη ζωή του κατά τους όρους του κόσμου και της ιστορικής συγκυρίας στην οποία ζει, αυτός θα χάσει την πραγματική, την όντως ζωή. Όποιος όμως, απορρίπτοντας τις κοσμικές θεωρήσεις του κρατούντος κοινωνικού περιβάλλοντος, χάσει και θυσιάσει τη ζωή του, κατά τα μέτρα των ανθρωπίνων πιστευμάτων, εμμένοντας στην ομολογία του ονόματος του Χριστού και στην υπακοή του στον ευαγγελικό νόμο, αυτός τελικά σώζει την ψυχή του και κερδίζει τη βεβαιότητα της ουράνιας βασιλείας. Διότι τι θα ωφελήσει τον άνθρωπο να κερδίσει όλον αυτόν τον πρόσκαιρο κόσμο, ικανοποιώντας την κάθε επιθυμία, επιδίωξη ή φιλοδοξία του, και στο τέλος χάσει την αθάνατη ψυχή του; Κι όταν ένας άνθρωπος χάσει αυτό που τον διασφαλίζει στη θεία αιωνιότητα, τότε τι αντάλλαγμα μπορεί να δώσει για να εξαγοράσει την ψυχή του από την θεία απώλεια;».

Τα μάτια και τα πρόσκαιρα

Όταν οι πρώτοι Ευρωπαίοι άποικοι έφθασαν στην αμερικανική ήπειρο, αντιλήφθηκαν τον εντυπωσιασμό που προκαλούσαν στους ινδιάνους ιθαγενείς τα πολύχρωμα κομμάτια γυαλιού και κάποιες χάντρες που κουβαλούσαν μαζί τους, παράγωγα των τεχνικών δυνατοτήτων της εποχής. Αμέσως έσπευσαν να ανταλλάξουν, αυτά τα ασήμαντα και χωρίς ουσιαστική αξία αντικείμενα, με εκτάσεις γης και πολύτιμα μέταλλα. Το αποτέλεσμα, για κάποια κρυσταλλάκια και

χάντρες, κάποιοι έχασαν πολλά και κάποιοι ωφελήθηκαν δυσανάλογα, με αποτέλεσμα την κυριαρχία στην αμερικανική ήπειρο. Το ίδιο συνέβη και στις αποικίες των Μεγάλων Δυνάμεων στην Αφρική, όπου με φθηνά αλλά εντυπωσιακά ανταλλάγματα κάποιοι απέκτησαν τον πλούτο της αφρικανικής ηπείρου, τον οποίο και νέμονται, επικαλούμενοι αυτά τα «κατοχυρωμένα» δικαιώματά τους μέχρι σήμερα, εγκαταλείποντας τους λαούς της Αφρικής στη φτώχεια, την αμάθεια και την εκμετάλλευση.

Το ίδιο «κόλπο» χρησιμοποιεί ο σύγχρονος κόσμος απέναντι στον κάθε άνθρωπο, και ιδιαίτερα τους νέους, όταν είναι να πάρουν αποφάσεις ζωής και να χαράξουν την πορεία που θα ακολουθήσουν. Τους θαμπώνει με τα ψεύτικα και εντυπωσιακά, για να τους στρατεύσει στην υπηρεσία του συστήματος, απομυζώντας την κάθε ικμάδα και δημιουργική ικανότητα, αποστερώντας τους χρόνια ζωής, για τα οποία συνήθως οι άνθρωποι μετανιώνουν για τον τρόπο με τον οποίο τα δαπάνησαν, ή καλύτερα τα έχασαν.

Τι μπορεί να θεωρηθεί ως το κορυφαίο που μπορεί να διεκδικήσει ο άνθρωπος στην παρούσα ζωή και υπό τις κρατούσες κοινωνικές συνθήκες, θεωρήσεις και πιστεύματα; Εξουσία; Κανείς από όσους φαίνονται ότι εξουσιάζουν τους λαούς στην πραγματικότητα δεν έχει τη δυνατότητα να κάνει ο,τι θέλει. Είναι υποχρεωμένος να υποτάσσεται σε πιέσεις ισχυρών, να συμμορφώνεται σε κελεύσματα άλλων, να συμβιβάζεται για να κρατήσει την κάθε εξουσία, την οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να νέμεται παρά μόνο για κάποιο χρονικό διάστημα, μέχρι να εμφανιστεί ο «επόμενος»για να του την αφαιρέσει, πάντα με όρους και κανόνες ερμηνευόμενους και εφαρμοζόμενους κατά τη συγκυρία της στιγμής... Πλούτος; Δεν υπάρχει πιο άπιαστο όνειρο. Λιώνουν οι καημένοι οι άνθρωποι στο κυνήγι και τη διεκδίκησή του, για να κερδίσουν στην καλύτερη των περιπτώσεων ένα βιοπορισμό, γευόμενοι πολλές πίκρες και απογοητεύσεις, ιδίως όταν κατορθώνουν, έστω για λίγο ν' αποκτήσουν πολλά, για να τα δούν στη συνέχεια να εξανεμίζονται. Ομορφιά; Δεν υπάρχει πιο αναξιόπιστος «φίλος». Κάτι ο χρόνος που τη μαραίνει, κάτι η μόδα που αλλάζει τα πρότυπα κατά περιόδους, κάτι ο κόπος που χρειάζεται να καταβάλλει κανείς και τα χρήματα που πρέπει να ξοδέψει, για να διατηρήσει ή να μεταβάλλει αυτό που διαθέτει, εύκολα καταλήγουμε στο ότι απαιτούνται δυσανάλογες θυσίες για απελπιστικά πρόσκαιρα αποτελέσματα. Γνώση; Ομολογώντας τα σημαντικά επιτεύγματα της επιστήμης μας, οφείλουμε συνάμα να παρατηρήσουμε αφενός μεν ότι έδωσε τη δυνατότητα για ποικίλες, μεγάλες και πρωτοφανείς καταστροφές σε βάρος του ανθρώπου, σε σημείο που πλέον να διεκδικείται σοβαρά η ηθική οριοθέτησή της μέσω των κανόνων της βιοηθικής, αφετέρου η μονοδιάστατη προσκόλληση σε αυτήν οδηγεί σ' έναν κυκεώνα ανικανοποίητου, καθώς πάντα τα ερωτήματα είναι περισσότερα και

περιπλοκότερα από πριν.

Ζυγός δικαιοσύνης

Πραγματικά, όσα έχει ως σπουδαία η παρούσα ιστορική συγκυρία να προσφέρει στον άνθρωπο, μοιάζουν με τα φτηνοπράγματα για τα οποία έχασαν κάποιοι εντυπωσιασμένοι πλούτο αμύθητο, προκαλώντας ζημιά και στους εαυτούς τους και στους επιγόνους τους. Αν κάποιος τα εξετάσει στην προοπτική της αιωνιότητας, οπότε το χείλος του τάφου είναι το όριό τους και το μυστήριο του θανάτου το πρίσμα μέσα από το οποίο ξεκαθαρίζουν καταστάσεις και αποκτούν την πραγματική τους αξία, τότε εύκολα τόσα πολλά και τόσο «σπουδαία» άνετα προσδιορίζονται ως ασήμαντα, περιττά, βαρίδια στη ζωή.

Από την άλλη, έχουμε το παράδειγμα των ανθρώπων του Θεού, των όντως ανθρώπων, των Αγίων, οι οποίοι μέσα από τον τρόπο της ζωής τους αποδεικνύονται «οι μηδέν έχοντες και τα πάντα κατέχοντες», αυτοί που κατ' άνθρωπο φαίνονται να θυσιάζουν ή να «χάνουν» πολλά για να κερδίσουν τελικά τα πάντα. Αυτοί που σε κάθε περίπτωση πραγματικά ζούν και χαίρονται τη ζωή. Αυτούς που κι αν ακόμη κάποιοι άνθρωποι τους ξεχνούν, τους θυμάται ο Θεός γιατί τους ζει στην αιωνιότητά του, την ίδια στιγμή που οι «διάσημοι» κατά

κόσμον καταντούν άσημοι στο διηνεκές.

Ο Σταυρός του Χριστού προβάλλεται ακόμη στους ναούς μας ως ζυγός δικαιοσύνης πιά, επάνω στον οποίον μπορούμε να ζυγίζουμε τις επιδιώξεις, τα όνειρα και τις αποφάσεις μας. Η δικαιοσύνη του Σταυρού, ως αξιακό σύστημα που δείχνει στην αιωνιότητα, είναι το ασφαλέστερο κριτήριο για να μη χαραμίσουμε τη ζωή μας στο κυνήγι της ματαιότητας, υπηρετώντας σκοπιμότητες επαχθείς και πρόσκαιρες. Δεν υπάρχει αντιστάθμισμα στην απώλεια του αιώνιου Θεού. Η πορεία μας προς Αυτόν είναι η πλέον ασφαλής και ωφέλιμη απόφαση, στην οποία οφείλουν να υποτάσσονται οι όποιες άλλες επιδιώξεις στη ζωή αυτή.